

Suvestinė redakcija nuo 2017-11-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [76-3970](#), i. k. 1122330ISAK003D-535

Nauja redakcija nuo 2017-11-01:

Nr. [3D-513](#), 2017-08-01, paskelbta TAR 2017-08-02, i. k. 2017-12973

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL AUGALŲ APSAUGOS PLANO PATVIRTINIMO**

2012 m. birželio 29 d. Nr. 3D-535
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 ir 2 dalimis,

t v i r t i n u Augalų apsaugos planą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
2012-06-28 raštu Nr. (17-2)-D8-5949

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos
2012-06-28 raštu Nr. (11.3-192)10-5576

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 3D-535
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. 3D-513
redakcija)

AUGALŲ APSAUGOS PLANAS**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Augalų apsaugos plano (toliau – Planas) paskirtis – nustatyti tausų, racionalų, saugų ir atsakingą augalų apsaugos produktų naudojimą.

2. Planas parengtas įgyvendinant 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/128/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (toliau – Direktyva) (OL 2009 L 309, p. 71), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014 (OL 2014 L 189, p. 1).

3. Šiame Plane vartojamos sąvoka **augalų apsaugos produkto rizikos rodiklis** (toliau – rizikos rodiklis) – augalų apsaugos produkto rizikos žmonių sveikatai ir (ar) aplinkai vertinimo rezultatas, gaunamas pagal tam tikrą skaičiavimo metodą.

4. Kitos šiame Plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS**PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI**

5. Šio plano tikslas – skatinti tikslingą ir ekonomiškai efektyvų augalų apsaugos produktų naudojimą, užtikrinti maisto produktų saugą, subalansuotą žemės ūkio vystymąsi, apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo augalų apsaugos produktų naudojimo keliamos rizikos, gerinti visuomenės švietimą ir informavimą tausaus augalų apsaugos produktų naudojimo klausimais, užtikrinti augalų apsaugos produktų naudotojų, platintojų ir augalų apsaugos konsultantų švietimą ir mokymą, skatinti integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės taikymą ir necheminių medžiagų naudojimą.

6. Šio plano uždaviniai:

6.1. visiems augalų apsaugos produktų profesionaliesiems naudotojams, augalų apsaugos produktų platintojams ir augalų apsaugos konsultantams suteikti reikiamų žinių;

6.2. užtikrinti, kad augalų apsaugos produktų platintojai augalų apsaugos produktų

naudotojams suteiktą išsamią informaciją apie augalų apsaugos produktų tinkamą naudojimą, saugojimą, tvarkymą, likučių šalinimą;

6.3. užtikrinti visuomenės informavimą necheminių priemonių naudojimo, augalų apsaugos produktų naudojimo rizikos bei galimo ūmaus ir ilgalaikio poveikio žmonių sveikatai, netiksliniams organizmams ir aplinkai klausimais bei apsaugoti visuomenę nuo augalų apsaugos produktų naudojimo keliamos rizikos;

6.4. užtikrinti, kad profesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai būtų naudojami tik su patikrinta apdorojimo įranga;

6.5. užtikrinti, kad augalų apsaugos produktų purškimas iš oro būtų vykdomas tik Augalų apsaugos įstatyme nustatytais sąlygomis;

6.6. užtikrinti priemonių, apsaugančių paviršinį ir požeminį vandenį nuo taršos augalų apsaugos produktais, įgyvendinimą;

6.7. užtikrinti, kad naudojant augalų apsaugos produktus saugomose teritorijose, Europos Bendrijos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose bei vietose, kuriose lankosi visuomenė, būtų taikomos tinkamos rizikos valdymo priemonės;

6.8. užtikrinti tinkamą augalų apsaugos produktų naudojimą ir saugojimą;

6.9. užtikrinti tinkamą integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės bendrųjų principų, nurodytų 3 priede, taikymą;

6.10. stebėti aplinkosauginius, socialinius ir ekonominius rizikos valdymo rodiklius, pateiktus 2 priede.

III SKYRIUS

PLANO ĮGYVENDINIMAS

7. Plano įgyvendinimo priemonės (plano uždaviniai, terminai, atsakingi vykdytojai) pateiktos 1 priede.

8. Atsižvelgiant į 1 priede įgyvendinamų priemonių veiksmingumą bei į jų poveikį žmonių sveikatai, aplinkai, socialinį ir ekonominį poveikį Planas turi būti peržiūrimas ne rečiau kaip kas 5 metai.

9. Už Plano įgyvendinimo koordinavimą ir priežiūrą atsakinga Žemės ūkio ministerija. Žemės ūkio ministerija Planui koordinuoti gali sudaryti darbo grupę.

10. Už Europos Komisijos informavimą apie esminius Plano pakeitimus atsakinga Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba).

IV SKYRIUS

NUMATOMI REZULTATAI

11. Plano 2 priede nustatyti aplinkosauginiai, socialiniai ir ekonominiai rizikos valdymo rodikliai padės įvertinti priemonių veiksmingumą Plano tikslui pasiekti.

V SKYRIUS

SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

12. *Mokymas.* Lietuvoje yra sukurta augalų apsaugos produktų profesionalių naudotojų, augalų apsaugos produktų platintojų bei augalų apsaugos konsultantų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo bei Augalų apsaugos pažymėjimų išdavimo sistema. Augalų apsaugos mokymo programas tvirtina Žemės ūkio ministerijos programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras (toliau – Centras), suderinęs su Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija ir su Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliota institucija. Mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo kursus organizuoja Centras ir skelbia informaciją apie kursų laiką Centro interneto svetainėje. Asmenims, išklausiusiems mokymo ar kvalifikacijos tobulinimo programų kursą ir įvykdžiusiems programose nustatytus reikalavimus, yra išduodamas Augalų apsaugos pažymėjimas. Augalų apsaugos produktų profesionalieji naudotojai, augalų apsaugos produktų platintojai bei augalų apsaugos konsultantai kas 5 metai privalo tobulinti kvalifikaciją. 2016 m. Lietuvoje veikė 6 mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo įstaigos. 2016 m. Augalų apsaugos pažymėjimus turėjo 80 augalų apsaugos konsultantų, kurie yra prilyginami lektoriams, 1138 augalų apsaugos produktų platintojų bei 14 185 augalų apsaugos produktų profesionalių naudotojų.

13. *Augalų apsaugos produktų tiekimas rinkai.* Augalų apsaugos produktų tiekimas rinkai yra reglamentuotas Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme bei jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Lietuvoje augalų apsaugos produktus platinti gali tik tam leidimus turintys fiziniai ir juridiniai asmenys. Augalų apsaugos produktų platintojai turi turėti galiojančius Augalų apsaugos pažymėjimus, kad galėtų suteikti augalų apsaugos produktų naudotojams visą reikiamą informaciją augalų apsaugos produktų naudojimo klausimais. Parduodant augalų apsaugos produktus, skirtus tiek profesionaliajam naudojimui, tiek ir neprofesionaliajam naudojimui, turi būti suteikta informacija apie šių produktų naudojimo keliamą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, tinkamą žmonių, gyvūnų ir aplinkos apsaugą, saugojimą, tvarkymą, naudojimą ir saugų augalų apsaugos produktų likučių šalinimą, bei informaciją apie mažiau pavojingus žmonių sveikatai ir aplinkai alternatyvius augalų apsaugos produktus. Augalų apsaugos produktų profesionaliesiems naudotojams turi būti suteikta informacija apie taikytinas rizikos valdymo priemones, kurios taip pat yra nurodytos augalų apsaugos produkto etiketėje.

Augalų apsaugos produktų poveikio rizika yra įvertinama augalų apsaugos produkto registracijos proceso metu, po to yra nustatomos rizikos valdymo priemonės, kurios yra nurodomos etiketėse. Tarnyba savo interneto tinklalapyje skelbia visų Lietuvoje registruotų augalų apsaugos produktų etiketes. Dažnai

augalų apsaugos produktų etiketes ir saugos lapus savo interneto tinklalapiuose skelbia ir augalų apsaugos produktų gamintojų atstovai, tačiau tai daro dar ne visi. Tarnyba nuolat vykdo augalų apsaugos produktus platinančių ūkio subjektų veiklos priežiūrą.

14. *Informavimas ir informuotumo didinimas.* Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras renka, kaupia ir analizuoja informaciją apie ūmius apsinuodijimo augalų apsaugos produktais atvejus, jų priežastis ir pasekmes. Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras ir Nacionalinis visuomenės sveikatos centras rengia informacinius straipsnius apie apsinuodijimus augalų apsaugos produktais ir jų profilaktiką. Centras organizuoja saugaus augalų apsaugos produktų naudojimo pristatymus žemės ūkio parodose ir kituose renginiuose. Informacija apie augalų apsaugos produktų poveikį bei tinkamas taikyti rizikos valdymo priemonės yra skelbiama lankstinukuose, televizijos laidose, Centro internetiniame tinklalapyje bei leidiniuose. Tarnyba savo internetiniame tinklalapyje ir spaudoje nuolat skelbia su augalų apsaugos produktais susijusią aktualią informaciją.

Viešosios įstaigos Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos (toliau – Konsultavimo tarnyba) sukurta integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinė sistema (IKMIS), kuria pateikiama naudinga ir aktuali informacija apie vykdomus mokymus, ligų, kenkėjų ir piktžolių plitimo dinamiką, integruotą augalų apsaugą bei augalų apsaugos produktų, ligų kenkėjų ir piktžolių katalogus. Šią sistemą reikėtų praplėsti papildant informacija apie augalų apsaugos produktų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai (klasifikavimą, rizikos mažinimo priemones, saugos priemones) akcentuojant teisingą ir saugų šių produktų naudojimą ir laikymą.

15. *Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos naudojimas.* Profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus galima naudoti tik su patikrinta ir registruota apdorojimo augalų apsaugos produktais įranga (toliau – apdorojimo įranga). Registruotos ir tvarkingos apdorojimo įrangos naudojimas sumažina augalų apsaugos produktų neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai. Apdorojimo įranga turi būti tikrinama kas penkeri metai, nuo 2020 m. kas treji metai, išskyrus naują apdorojimo įrangą, kuri po jos registravimo be techninės apžiūros gali būti naudojama ne ilgiau kaip penkerius metus. Apdorojimo įrangos tikrinimas Lietuvoje yra privalomas. Naują apdorojimo įrangą registruoja ir jos atitiktį vertina Valstybės įmonė Mašinų bandymo stotis (toliau – Stotis). Naudojamą ir naudotą apdorojimo įrangą registruoja ir techninę apžiūrą atlieka Stotis arba apdorojimo įrangos techninės apžiūros įmonės, turinčios Stoties išduotą leidimą (išvadą) vykdyti šią veiklą. Apdorojimo įrangos registravimas bei jos techninė apžiūra atliekama teisės aktų nustatyta tvarka. Visai įregistruotai bei nustatyta tvarka patikrintai apdorojimo įrangai techninės apžiūros įmonės arba Stotis suteikia unikalų numerį, įrašo duomenis apie apdorojimo įrangą ir jos savininką į Stoties tvarkomą įregistruotos apdorojimo įrangos duomenų bazę ir išduoda apdorojimo įrangos pažymėjimą.

2016 m. Lietuvoje buvo 12 techninės apžiūros įmonių, galinčių registruoti apdorojimo įrangą ir atlikti jų techninę apžiūrą. 2016 m. buvo patikrintos ir registruotos 8072 apdorojimo įrangos, iš jų trečdalyje (2780) sumontuota įranga ir (arba) specialūs purkštukai, užtikrinantys išpurškiamo tirpalo tikslų nusėdimą ir mažinančia dulksnos nunešimą ant netikslinių objektų. Nuo 2001 m. įsigaliojus privalomai apdorojimo įrangos techninei apžiūrai, buvo patikrinta 13185 apdorojimo įrangos. Stotis atlieka apdorojimo įrangos techninės apžiūros sistemos funkcionavimo palaikymą, ūkio subjektų, atliekančių technines apžiūras, administravimą ir priežiūrą, jų veiklos koordinavimą, darbuotojų, atliekančių apdorojimo įrangos tikrinimus, rengimą bei mokymą.

Tarnyba kontroliuoja, kad ūkio subjektai profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus naudotų tik su registruota ir patikrinta apdorojimo įranga.

16. *Augalų apsaugos produktų purškimas iš oro.* Augalų apsaugos produktus purkšti iš oro yra draudžiama, išskyrus Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatyme nustatytas išimtis. Vienkartinius leidimus purkšti augalų apsaugos produktus iš oro išduoda Tarnyba. Vienkartinių leidimų turėtojai privalo informuoti visuomenę apie augalų apsaugos produktų purškimo iš oro vietą ir laiką bei taikomas rizikos valdymo priemones. Prašymų vykdyti augalų apsaugos produktų purškimą iš oro 2012–2016 m. pateikta nebuvo.

17. *Paviršinio ir požeminio vandens apsaugos priemonės nuo augalų apsaugos produktų poveikio.* Dauguma augalų apsaugos produktų yra toksiški vandens organizmams, taip pat kai kuriuose augalų apsaugos produktuose esančios veikliosios medžiagos gali patekti į požeminius vandenis. Tikimybė augalų apsaugos produktų veikliosioms medžiagoms patekti į paviršinius vandenis dėl nuotėkio yra įvertinama ir apskaičiuojama augalų apsaugos produktų rizikos patekimo į aplinką vertinimo metu ir esant rizikai nustatomos rizikos valdymo priemonės. Apsaugos zonos iki paviršinio vandens telkinių ir melioracijos griovių nustatomos kiekvieno augalų apsaugos produkto rizikos aplinkai ir vandens organizmams vertinimo metu, mažiausia zona yra 5 metrai, didžiausia 20 metrų lauko kultūroms ir 40 metrų sodams. Šios apsaugos zonos įrašomos augalų apsaugos produktų etiketėse.

Augalų apsaugos produktus parduodantys augalų apsaugos produktų platintojai profesionaliesiems naudotojams turi suteikti informaciją apie produktus, kurie yra mažiau pavojingi žmonių sveikatai ir aplinkai. Augalų apsaugos produktų naudotojai turi laikytis produktų etiketėje nurodytų naudojimo reikalavimų ir taikyti etiketėse nurodytas rizikos valdymo priemones, bei laikytis Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, nustatytų požeminio vandens vandenviečių ir paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų bei juostų reikalavimų.

Paviršinio vandens taršą galima sumažinti naudojant tvarkingą ir patikrintą apdorojimo

įrangą, taikant saugius purškimo metodus bei laikantis augalų apsaugos produktų etiketėje nurodytų apsaugos zonų iki paviršinio vandens telkinių ir melioracijos griovių. Apdorojimo įranga, turinti dulksnos nunešimą mažinančią įrangą, labai prisideda prie paviršinio vandens telkinių ir (ar) melioracijos griovių apsaugos, kadangi užtikrina išpurškiamo tirpalo tikslų nusėdimą ir sumažina dulksnos nunešimą ant netikslinių objektų. Tik taikant visas priemones kompleksiskai galima sumažinti augalų apsaugos produktų naudojimo keliamą riziką paviršiniam vandeniui.

18. *Augalų apsaugos produktų naudojimo ir jų keliamos rizikos sumažinimas konkrečiose vietovėse.* Siekiant apsaugoti vietas, kuriose lankosi visuomenė augalų apsaugos produktų turėtų būti naudojama kuo mažiau arba jų naudojimas turi būti visiškai uždraustas. Augalų apsaugos įstatyme yra nurodyti augalų apsaugos produktų saugojimo, platinimo ir naudojimo apribojimai konkrečiose teritorijose bei prievolė informuoti visuomenę, jei augalų apsaugos produktais planuojama apdoroti atskiras želdynų, visuomeninės paskirties, bendrojo naudojimo teritorijas, rekreacinio naudojimo žemės sklypus, rekreacines, komercinės paskirties objektų, daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijas.

19. *Augalų apsaugos produktų saugojimas, naudojimas ir jų pakuočių bei likučių tvarkymas.* Augalų apsaugos produktų saugojimo, tirpalų ruošimo, naudojimo ir apdorojimo įrangos plovimo, bei augalų apsaugos produktų pakuotės skalavimo reikalavimai nustatyti Augalų apsaugos įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Augalų apsaugos produktų tirpalai turi būti ruošiami laikantis augalų apsaugos produktų etiketėje nustatytų reikalavimų.

Tuščios augalų apsaugos produktų pakuotės turi būti tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu, Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymu ir kitomis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis. Pavojingomis medžiagomis užterštos pakuočių atliekos turi būti tvarkomos pagal reikalavimus, nustatytus pavojingų atliekų tvarkymui.

Siekiant išvengti augalų apsaugos produktų keliamo pavojaus nauji augalų apsaugos produktų sandėliai turi būti suprojektuoti vadovaujantis Mineralinių trąšų ir augalų apsaugos produktų sandėlių ūkio technologinio projektavimo taisyklėmis ŽŪ TPT 10:2013, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3D-825 „Dėl Mineralinių trąšų ir augalų apsaugos produktų sandėlių ūkio technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 10:2013 patvirtinimo“.

20. *Integruota kenksmingųjų organizmų kontrolė.* Integruota kenksmingųjų organizmų kontrolė yra akcentuojamas sveikų augalų auginimas, kuo mažiau pažeidžiant žemės ūkio ekosistemas, ir skatinami kuo saugesni žmonėms ir aplinkai kenksmingųjų organizmų kontrolės mechanizmai. Integruotą kenksmingųjų organizmų kontrolę sudaro: kenksmingųjų organizmų stebėseną, jų prognozavimas ir išpėjimas apie galimą žalą, kontrolės metodų parinkimas ir taikymas. Prioritetas turi

būti skiriamas necheminiams augalų apsaugos metodams, o cheminiai augalų apsaugos produktai naudojami, kai kitos efektyvios ir ekonomiškai tinkamos alternatyvos nenaikina kenksmingųjų organizmų.

Žemės ūkio subjektai, naudojantys profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus, savo veikloje turi taikyti integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės bendruosius principus, pateiktus 3 priede. Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos 2014 m. sukurta Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinė sistema (IKMIS) pateikia naudingą ir aktualią informaciją apie vykdomus mokymus, ligų, kenkėjų ir piktžolių plitimo dinamiką, integruotą augalų apsaugą bei augalų apsaugos produktų, ligų kenkėjų ir piktžolių katalogus. Registruotiems šios sistemos vartotojams yra pateikiami agrometeorologinių stočių, pasėlių stebėjimo personalizuoti duomenys, kenksmingųjų organizmų plitimo žemėlapiai, žiemkenčių būklės duomenys, augalų ligos, kenkėjai, piktžolės, registruotų augalų apsaugos produktų sąrašas, integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principai, sodo, daržo augalų apsaugos produktų naudojimo schemas, informacija apie vykdomus mokymus, mokymo medžiagą, vertinimus, naudingi aktualūs straipsniai, nuorodos bei skaičiuoklės.

Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principų tinkamam taikymui buvo vykdyti 3 mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos projektai. 2013–2015 m. vykdytas projektas „Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės priemonių tyrimai ekonomiškai svarbiausiuose žemės ūkio augaluose (kviečiuose, miežiuose, rapsuose)“, kurio pagrindu buvo pateiktos žaladarių kontrolės praktinės schemas dėl integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės priemonių kviečiuose, miežiuose ir rapsuose naudojimo saugumo aplinkai ir jų ekonominio naudingumo požiūriu. 2014–2016 m. vykdyto projekto „Plačiausiai ūkiuose auginamų kviečių ir rapsų veislių jautrumo ligoms bei vertingumo tyrimai skirtinguose ligų fonuose“ pagrindu buvo pateiktos javų ir rapsų veislių tinkamumo augti integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės sąlygomis rekomendacijos. Remiantis 2016 m. vykdytu projekto „Ligų, kenkėjų ir piktžolių prevencijos taikant tausius integruotos augalų apsaugos metodus galimybių studija“ buvo pateiktos integruotos augalų apsaugos nuo ligų, kenkėjų ir piktžolių sodininkystės ir daržininkystės ūkiuose rekomendacijos, kurios skelbiamos Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinėje sistemoje.

Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principai žemės ūkyje anksčiausiai pradėti taikyti ekologiniame ūkininkavime. Ekologinis ūkininkavimas padedant finansiniams instrumentams sparčiai plėtėsi. Sertifikuotas ekologinių ūkių plotas 2016 m. buvo 220 163. ha. Palyginti su 2008–2011 m. vidurkiu (136 808 ha.), ekologinių ūkių plotas padidėjo net 62 procentais. Nuo 2012 m. integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principus taiko ir žemės ūkio subjektai, dalyvaujantys Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga

ir klimatas“ veikloje „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“. 2016 m. buvo pateiktos 193 paraiškos dalyvauti šioje veikloje, o plotai sudarė 5314 ha. Tuo tarpu 2012 m. buvo pateiktos 75 paraiškos, o plotai sudarė 2891 ha.

21. *Rizikos rodikliai.* Direktyvoje įtvirtinta nuostata dėl rizikos rodiklių Europos Sąjungos lygiu nustatymo, tačiau iki šiol jie taip ir nebuvo nustatyti. Kol jų nėra, yra naudojami nacionaliniai aplinkosauginiai, socialiniai ir ekonominiai rizikos valdymo rodikliai. Šie rodikliai padės įvertinti taikomų priemonių efektyvumą bei pažangą siekiant Plano tikslų.

2012 m. Plane nustatyti aplinkosauginių rizikos valdymo rodiklių duomenys parodė, kad profesionaliajam naudojimui skirtos apdorojimo įrangos, turinčios galiojančius pažymėjimus, nuo 4588 vnt. (2012 m.) padidėjo iki 6390 vnt. (2016 m.). Apdorojimo įrangos, kurioje sumontuota įranga ir (arba) specialūs purkštukai, užtikrinantys išpurškiamo tirpalo tikslų nusėdimą ir mažinančiais dulksnos nunešimą ant netikslinių objektų nuo 2012 m. iki 2016 m. padidėjo nuo 66 iki 2441 vienetų. Pavojingų veikliųjų medžiagų mažėjimo registruotuose augalų apsaugos produktuose rizikos valdymo rodiklis buvo parinktas netinkamai todėl duomenų apie jį nėra. Remiantis turimais duomenimis aplinkosauginiai rizikos valdymo rodikliai, kuriuos buvo galima įvertinti, buvo pasiekti.

Socialinių rizikos valdymo rodiklių duomenys parodė, kad Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai vykdant Lietuvoje išauginto augalinio maisto produktų taršos stebėseną, augalinių maisto produktų, kuriuose nebuvo rasta augalų apsaugos produktų liekanų nuo 2010 m. (iš viso buvo paimti 72 mėginiai, iš jų 34 augalų apsaugos produktų liekanų nebuvo rasta) iki 2016 m. (buvo paimti 228 mėginiai, iš jų 149 augalų apsaugos produktų liekanų nebuvo rasta), kiekis padidėjo 17 procentų. Augalų apsaugos produktų profesionalių naudotojų, turinčių Augalų apsaugos pažymėjimus, nuo 609 asmenų (2012 m.) padidėjo iki 14 628 (2016 m.), augalų apsaugos produktų platintojų, turinčių Augalų apsaugos pažymėjimus nuo 278 (2013 m.) padidėjo iki 1198 (2016 m.), Augalų apsaugos konsultantų, turinčių augalų apsaugos pažymėjimus, nuo 41 (2013 m.) padidėjo iki 80 (2016 m.). Remiantis turimais duomenimis socialiniai rizikos valdymo rodikliai buvo pasiekti.

Ekonominiai rizikos valdymo rodiklių duomenys parodė, kad registruotų biologinių augalų apsaugos produktų skaičius nuo 4 (2012 m.) padidėjo iki 6 (2016 m.). Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2012–2015 m. laikotarpiu buvo stebimas augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai mažėjimas nuo 2712,7 tonų iki 2300 tonų. Iš šių duomenų galima daryti išvadą, kad ir ekonominiai rizikos valdymo rodikliai buvo pasiekti.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgaliotos institucijos, Aplinkos ministerija ar jos įgaliotos institucijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Tarnyba, Centras, Stotis, Konsultavimo tarnyba, viešoji įstaiga „Ekoagros“ užtikrina, kad informacija apie atitinkamų metų Plano priemonių vykdymą bei rizikos valdymo rodiklių duomenis būtų pateikta Žemės ūkio ministerijai iki kitų metų balandžio 1 d.

Augalų apsaugos plano
1 priedas

AUGALŲ APSAUGOS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

Uždaviniai	Priemonės	Įgyvendinimo terminai	Atsakingi vykdytojai
1. Visiems augalų apsaugos produktų profesionaliesiems naudotojams, augalų apsaugos produktų platintojams ir augalų apsaugos konsultantams suteikti reikiamų žinių.	1.1. Organizuoti augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų, augalų apsaugos produktų platintojų ir augalų apsaugos konsultantų mokymą bei kvalifikacijos tobulinimą pagal patvirtintas augalų apsaugos mokymo programas ir vykdyti mokymų priežiūrą.	Nuolat	Centras
	1.2. Numatyti finansinės paramos priemonės mokymui ir kvalifikacijos tobulinimui augalų apsaugos produktų naudojimo klausimais.	2017–2020 m.	Žemės ūkio ministerija (ŽŪM)
	1.3. Vykdomos augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų veiklos priežiūros metu tikrinti, ar augalų apsaugos produktų profesionalieji naudotojai turi galiojančius Augalų apsaugos pažymėjimus.	Nuolat	Tarnyba
2. Užtikrinti, kad augalų apsaugos produktų platintojai, augalų apsaugos produktų naudotojams suteiktų išsamią informaciją apie augalų apsaugos produktų tinkamą naudojimą, saugojimą, tvarkymą, likučių šalinimą.	2.1. Rekomenduoti augalų apsaugos produktų gamintojų atstovams savo interneto svetainėse skelbti visų tiekiamų rinkai naujausių augalų apsaugos produktų etiketes ir kitą bendrojo pobūdžio informaciją apie augalų apsaugos produktų naudojimo keliamą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai.	Nuolat	Tarnyba
	2.2. Vykdomos augalų apsaugos produktų platintojų veiklos priežiūros metu tikrinti ar augalų apsaugos produktus platinantys asmenys turi galiojančius Augalų apsaugos pažymėjimus ir pardavimo metu teikia augalų apsaugos produktų profesionaliesiems ir neprofesionaliesiems naudotojams atitinkamą informaciją apie augalų apsaugos produktų naudojimo keliamą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, tinkamą jų apsaugą, augalų apsaugos produktų saugojimą, tvarkymą, naudojimą, saugų augalų apsaugos produktų likučių šalinimą, bei mažiau pavojingus žmonių sveikatai ir aplinkai alternatyvius augalų apsaugos produktus.	Nuolat	Tarnyba
3. Užtikrinti visuomenės informavimą necheminių	3.1. Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinėje sistemoje (IKMIS) teikti informaciją apie	Nuolat	Konsultavimo tarnyba, Centras, Tarnyba

priemonių naudojimo, augalų apsaugos produktų naudojimo rizikos bei galimo ūmaus ir ilgalaikio poveikio žmonių sveikatai, netiksliniams organizmams ir aplinkai klausimais bei apsaugoti visuomenę nuo augalų apsaugos produktų naudojimo keliamos rizikos.	registruotus augalų apsaugos produktus, jų veikimo būdą, poveikį žmonių sveikatai, aplinkai (klasifikavimą, rizikos mažinimo priemones, saugos priemones), integruotą kenksmingųjų organizmų kontrolę, necheminių priemonių naudojimą ir kt.		
	3.2. Organizuoti saugaus augalų apsaugos produktų naudojimo pristatymus žemės ūkio parodose ir kituose renginiuose.	Nuolat	Centras
	3.3. Kaupti ir viešinti informaciją apie ūmaus apsinuodijimo augalų apsaugos produktais atvejus.	Nuolat	Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras
	3.4. Skleisti informaciją mokymuose, žiniasklaidoje bei interneto svetainėse apie netinkamai naudojamus augalų apsaugos produktus ir jų keliamą riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, taikytinas rizikos valdymo priemones bei prevencines priemones siekiant išvengti neigiamų pasekmių.	Nuolat	Tarnyba, Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, Konsultavimo tarnyba
	3.5. Vykdomos augalų apsaugos produktų naudojimo priežiūros metu tikrinti, ar žemės naudotojai, augalų apsaugos produktais apdorojantys žydinčius augalus, informuoja apie šiuos veiksmus bičių laikytojus.	Nuolat	Tarnyba
	3.6. Vykdyti augalų apsaugos produktų liekanų augalinio maisto produktuose stebėseną.	Nuolat	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
4. Užtikrinti, kad profesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai purškiami tik su registruota ir patikrinta apdorojimo įranga.	4.1. Sukurti apdorojimo įrangos registravimo duomenų bazę.	2018-2019 m.	ŽŪM
	4.2. Vykdyti Techninės apžiūros įmonių veiklos priežiūrą, siekiant užtikrinti, kad visos Techninės apžiūros įmonės atliktų kokybišką apdorojimo įrangos patikrą.	Nuolat	Stotis
	4.3. Vykdyti tinkamą techninės apžiūros įmonių darbuotojų, atliekančių apdorojimo įrangos tikrinimus, rengimą ir jų kvalifikacijos tobulinimą.	Nuolat	Stotis
	4.4. Vykdomos augalų apsaugos produktų profesionalių naudotojų veiklos priežiūros metu tikrinti, ar naudojama apdorojimo įranga yra įregistruota ir turinti galiojantį apdorojimo įrangos pažymėjimą.	Nuolat	Tarnyba
5. Užtikrinti, kad augalų	5.1. Nedelsiant informuoti visuomenę apie išduotą vienkartinį leidimą	Išdavus leidimą	Tarnyba

apsaugos produktų purškimas iš oro būtų vykdomas tik Augalų apsaugos įstatyme nustatytais sąlygomis.	purkšti augalų apsaugos produktus iš oro.		
	5.2. Vykdyti augalų apsaugos produktų purškimo iš oro naudojimo priežiūrą.	Išduoto leidimo galiojimo laikotarpiu	Tarnyba
6. Užtikrinti priemonių, apsaugančių paviršinį ir požeminį vandenį nuo taršos augalų apsaugos produktais, įgyvendinimą.	6.1. Vykdyti augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų veiklos priežiūrą ir įvertinti, ar jie laikosi augalų apsaugos produktų etiketės nustatytų reikalavimų, susijusių su vandenų apsauga, bei taiko tinkamas rizikos valdymo priemones.	Nuolat	Tarnyba
	6.2. Tarnybos interneto svetainėje skelbti registruotų augalų apsaugos produktų etiketes.	Nuolat	Tarnyba
	6.3. Siekiant įvertinti galimą požeminio ir paviršinio vandens taršą augalų apsaugos produktais parengti institucijų bendradarbiavimo sutartį, kurioje būtų nustatyta privaloma keitimosi informacija apie žemės ūkio veikloje naudotus augalų apsaugos produktus, tvarka.	2018 m.	ŽŪM, ŽŪM įgaliota institucija, Aplinkos ministerija (AM), AM įgaliota institucija
	6.4. Siekiant įtvirtinti aplinkai palankius melioracijos griovių priežiūros būdus, peržiūrėti ir tobulinti teisės aktus reglamentuojančius melioracijos griovių priežiūrą naudojant augalų apsaugos produktus.	2018 m.	ŽŪM, AM
	6.5. Vykdyti augalų apsaugos produktų liekanų požeminiame ir paviršiniame vandenyje stebėseną.	Nuolat	Aplinkos apsaugos agentūra prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
7. Užtikrinti, kad naudojant augalų apsaugos produktus saugomose teritorijose, Europos Bendrijos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose bei vietose, kuriose lankosi visuomenė, būtų taikomos tinkamos rizikos valdymo priemonės.	7.1. Vykdyti augalų apsaugos produktų naudojimo priežiūrą saugomose teritorijose, Europos Bendrijos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose bei vietose, kuriose lankosi visuomenė, ir įvertinti, ar augalų apsaugos produktų naudotojai taiko tinkamas rizikos valdymo priemones, nustatytas augalų apsaugos produktų etiketėse.	Nuolat	Tarnyba
	7.2. Vykdyti fizinių ir juridinių asmenų, kurie augalų apsaugos produktais apdoroja atskirųjų želdynų teritorijas, visuomeninės paskirties teritorijas, bendrojo naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendrojo naudojimo) teritorijas, rekreacinio naudojimo žemės sklypus, rekreacines teritorijas, komercinės paskirties objektų teritorijas, daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijas, priežiūrą.	Nuolat	Tarnyba

8. Užtikrinti tinkamą augalų apsaugos produktų naudojimą ir saugojimą.	8.1. Vykdyti augalų apsaugos produktų saugojimo ir naudojimo reikalavimų priežiūrą.	Nuolat	Tarnyba
	8.2. Skleisti informaciją mokymuose, žiniasklaidoje, Tarnybos interneto svetainėje ir konsultuoti augalų apsaugos produktų naudotojus augalų apsaugos produktų saugojimo ir naudojimo klausimais.	Nuolat	Tarnyba
9. Užtikrinti tinkamą integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principų, nurodytų 3 priede, taikymą.	9.1. Teikti paramą rengiant ir atnaujinant saugias žmogui, aplinkai ir ekonomiškai naudingas augalų auginimo technologijas, kuriose, taikant integruotą kenksmingųjų organizmų kontrolę, būtų siekiama sumažinti augalų apsaugos produktų naudojimą ir viešinti šią informaciją Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinėje sistemoje (IKMIS) bei Tarnybos tinklalapyje.	Žieminiai kviečiai, vasariniai kviečiai, žieminiai rapsai, vasariniai rapsai – 2018 m.	ŽŪM
		Migliniai javai – 2019 m.	ŽŪM
		Žirniai, pupos – 2020 m.	ŽŪM
	9.2. Teikti paramą rekomencijoms dėl tinkamiausių miglinių javų veislių auginimo integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės sąlygomis rengti ir jas viešinti IKMIS bei Tarnybos tinklalapyje.	2019 m.	ŽŪM
	9.3. Sudaryti sąlygas Europos inovacijos partnerystės projektų rengimui augalų sveikatos, kenksmingųjų organizmų ir piktžolių kontrolės tema.	2018–2020	ŽŪM
	9.4. Vykdyti žemės ūkio augalų ligų ir kenkėjų plitimo prognozę ir stebėseną, tvarkyti duomenis, susijusius su žemės ūkio augalų ligų ir kenkėjų plitimo stebėseną, bei juos viešinti.	Nuolat	Konsultavimo tarnyba
	9.5. Organizuoti ir vykdyti žemės ūkio subjektų mokymą ir švietimą tinkamam integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principų taikymui.	2018–2020 m.	Tarnyba
	9.6. Rinkti, kaupti ir apibendrinti informaciją apie integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principų taikymą.	Nuolat	Tarnyba
9.7. Informuoti ir skatinti žemės ūkio veiklos subjektus plėtoti ekologinį ūkininkavimą įgyvendinant ekologinės gamybos plėtros tikslų ir jų įgyvendinimo 2017–2020 m. priemonių planą, patvirtintą žemės ūkio ministro 2017 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 3D-88 „Dėl Ekologinės gamybos plėtros tikslų ir jų įgyvendinimo 2017–2020 m. priemonių programos patvirtinimo“.	Nuolat	ŽŪM	

	9.8. Informuoti ir skatinti žemės ūkio veiklos subjektus plėtoti gamybą pagal nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą.	Nuolat	ŽŪM
	9.9. Siekiant, kad žemės ūkio veiklos subjektai naudotų mažiau augalų apsaugos produktų, skatinti juos dalyvauti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklose.	2017–2020 m.	ŽŪM

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-704](#), 2012-09-04, Žin., 2012, Nr. 105-5354 (2012-09-08), i. k. 1122330ISAK003D-704

Nr. [3D-922](#), 2014-12-03, paskelbta TAR 2014-12-03, i. k. 2014-18650

Nr. [3D-751](#), 2015-10-08, paskelbta TAR 2015-10-08, i. k. 2015-14929

Augalų apsaugos plano
2 priedas

AUGALŲ APSAUGOS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ VERTINIMO RIZIKOS VALDYMO RODIKLIAI IR JŲ REIKŠMĖS

Eil. Nr.	Siekiamas rezultatas	Rizikos valdymo rodiklis	Rodiklis 2016 m. duomenimis, (vnt., proc., ha., t.)	Rodiklio pokytis 2020 m. lyginant su 2016 m. duomenimis, proc.	Už duomenų pateikimą atsakinga institucija
Aplinkosauginiai rizikos valdymo rodikliai					
1.	Patikrintos apdorojimo įrangos, kuri yra registruota ir turinti galiojantį pažymėjimą, procentinės dalies didėjimas, palyginti su visa patikrinta apdorojimo įranga.	Patikrintos apdorojimo įrangos, kuri yra registruota ir turinti galiojantį pažymėjimą, procentinės dalies pokytis, palyginti su visa patikrinta apdorojimo įranga.	97 proc.	+1 proc.	Tarnyba
2.	Apdorojimo įrangos, kurioje sumontuota įranga ir (arba) specialūs purkštukai, užtikrinantys išpurškiamo tirpalo tikslų nusėdimą ir mažinantys dulksnos nunešimą ant netikslinių objektų, dalies padidėjimas, palyginti su bendrai registruotos apdorojimo įranga.	Apdorojimo įrangos, kurioje sumontuota įranga ir (arba) specialūs purkštukai, užtikrinantys išpurškiamo tirpalo tikslų nusėdimą ir mažinantys dulksnos nunešimą ant netikslinių objektų, dalies pokytis, palyginti su bendrai registruota apdorojimo įranga, proc.	38 proc.	+6 proc.	Stotis
3.	Plotų, sertifikuotų pagal nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą, skaičiaus didėjimas.	Plotų, sertifikuotų pagal nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą, skaičiaus pokytis, proc.	5808,56 ha	+15 proc.	VšĮ Ekoagros
4.	Plotų, sertifikuotų pagal ekologinės gamybos reikalavimus, skaičiaus didėjimas.	Plotų, sertifikuotų pagal ekologinės gamybos reikalavimus, skaičiaus pokytis, proc.	220 163 ha	+1 proc.	VšĮ Ekoagros
5.	Registruotų Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinės sistemos (IKMIS) vartotojų, skaičiaus didėjimas.	Registruotų Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinės sistemos (IKMIS) vartotojų, skaičiaus pokytis, proc.	3160 vnt.	+25 proc.	Konsultavimo tarnyba

Socialiniai rizikos valdymo rodikliai					
6.	Patikrintų augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų, turinčių augalų apsaugos pažymėjimus, procentinės dalies didėjimas palyginti su visų patikrintų augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų skaičiumi.	Patikrintų augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų, turinčių augalų apsaugos pažymėjimus, procentinės dalies pokytis, palyginti su visų patikrintų augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų skaičiumi, proc.	95 proc.	+1 proc.	Tarnyba
7.	Patikrintų augalų apsaugos produktų platintojų, neturinčių augalų apsaugos pažymėjimus, procentinės dalies mažėjimas, palyginti su visų patikrintų augalų apsaugos produktų platintojų skaičiumi.	Patikrintų augalų apsaugos produktų platintojų, neturinčių augalų apsaugos pažymėjimus, procentinės dalies pokytis, palyginti su visų patikrintų augalų apsaugos produktų platintojų skaičiumi, proc.	5 proc.	-1 proc.	Tarnyba
8.	Pagrįstų visuomenės nusiskundimų dėl netinkamo augalų apsaugos produktų naudojimo, procentinės dalies sumažėjimas, palyginti su visų gautų nusiskundimų skaičiumi.	Pagrįstų visuomenės nusiskundimų dėl netinkamo augalų apsaugos produktų naudojimo procentinės dalies pokytis, palyginti su visų gautų nusiskundimų skaičiumi, proc.	57 proc.	-7 proc.	Tarnyba
9.	Žemės ūkio subjektų, pasinaudojusių konsultavimosi paslaugomis integruotų augalų apsaugos priemonių, kurios mažintų augalų apsaugos produktų naudojimą, taikymo tema, skaičiaus didėjimas.	Žemės ūkio subjektų, pasinaudojusių konsultavimosi paslaugomis integruotų augalų apsaugos priemonių, kurios mažintų augalų apsaugos produktų naudojimą, taikymo tema, skaičiaus pokytis, proc.	304 vnt. (rodiklis 2017 m. birželio mėn. duomenimis)	+20 proc.	ŽŪM
Ekonominiai rizikos valdymo rodikliai					
10.	Registruotų biologinių augalų apsaugos produktų skaičiaus didėjimas.	Registruotų biologinių augalų apsaugos produktų, skaičiaus pokytis, proc.	6 vnt.	+20 proc.	Tarnyba
11.	Augalų apsaugos produktų pagal veikliąją medžiagą, patiektų rinkai, kiekio mažėjimas.	Augalų apsaugos produktų pagal veikliąją medžiagą, patiektų rinkai, kiekio pokytis, proc.	2300 tonų (rodiklis 2015 m. duomenimis)	-5 proc.	Duomenys iš Lietuvos statistikos departamento duomenų bazės

**INTEGRUOTOS KENKSMINGŪJŲ ORGANIZMŲ KONTROLĖS BENDRŪJŲ
PRINCIPŲ SARAŠAS**

Augalų apsaugos produktų profesionalieji naudotojai turi taikyti šiuos principus:

1. Kenksmingų organizmų plitimo prevencijai užtikrinti reikalinga:

1.1. laikytis sėjomainos;

1.2. tinkamai paruošti dirvą sėjai, t. y. suformuoti tinkamą sėklos įterpimo gylį, taikyti dirvą tausojantį žemės dirbimą ir tiesioginę sėją;

1.3. pasirinkti tinkamiausius sėjos ir sodinimo terminus bei formuoti tinkamą įsėlio ir pasėlio tankumą.

1.4. parinkti atsparias augalų veisles, kokybišką sėklą ir sodinamąją medžiagą.

1.5. pagal dirvožemio ir auginamų augalų poreikį taikyti subalansuotą tręšimą, kalkinimą ir drėkinimą.

1.6. naudoti higienos priemonės (reguliariai plauti apdorojimo, žemės dirbimo, sėjos ir derliaus nuėmimo įrangą ir agregatus).

1.7. esant galimybei, naudoti nechemines technologijas ir priemones bei biologinius augalų apsaugos produktus, kurie išsaugo pasėlyje ir aplink jį esančius naudinguosius organizmus.

2. Vadovautis Integruotos augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinės sistemos (IKMIS) teikiamais kenksmingųjų organizmų stebėsenos rezultatais, moksliskai pagrįstais išpėjimais, prognozėmis ir ankstyvojo kenksmingųjų organizmų plitimo diagnozavimo sistemų duomenimis bei remtis augalų apsaugos konsultantų patarimais.

3. Remdamasis kenksmingųjų organizmų stebėsenos rezultatais, nuspręsti dėl augalų apsaugos produktų naudojimo tikslingumo ir pasirinkti tinkamą jų naudojimo laiką. Priimant sprendimus naudoti cheminius augalų apsaugos produktus, svarbu remtis tiksliais ir moksliskai pagrįstomis rekomendacijomis, atsižvelgiant į konkrečioms žemės ūkio kultūroms, vietovėms ir klimato sąlygoms nustatytas kenksmingųjų organizmų žalingumo ribas.

4. Teikti pirmenybę tvariems biologiniams, fiziniams ir kitiems necheminiams metodams, jei šių metodų taikymas užtikrina pakankamą kenksmingųjų organizmų kontrolę.

5. Naudoti augalų apsaugos produktus, registruotus konkrečiam tikslui, t. y. augalui ir (ar) kenksmingajam organizmui, darančius mažiausią šalutinį poveikį žmonių ir gyvūnų sveikatai, netiksliniams organizmams ir aplinkai.

6. Užtikrinti, kad naudojamų augalų apsaugos produktų ir kitų priemonių mastas neviršytų būtinybės, pavyzdžiui, mažinti augalų apsaugos produktų normas, augalų apsaugos

produktus naudoti rečiau ar ne visoje teritorijoje, tačiau tai neturi didinti kenksmingųjų organizmų populiacijų atsparumo rizikos.

7. Jei yra žinoma apie kenksmingųjų organizmų atsparumo riziką tam tikriems augalų apsaugos produktams naudoti prevencines priemones atsparumui mažinti, pavyzdžiui, naudoti skirtingų cheminių grupių augalų apsaugos produktus ir kt.

8. Remiantis augalų apsaugos produktų naudojimo duomenimis ir kenksmingųjų organizmų stebėsenos rezultatais, patikrinti, ar taikytos augalų apsaugos priemonės buvo veiksmingos.

9. Vadovautis Geros augalų apsaugos praktikos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-227 „Dėl Geros augalų apsaugos praktikos taisyklių patvirtinimo“, ir kitais teisės aktais.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-704](#), 2012-09-04, Žin., 2012, Nr. 105-5354 (2012-09-08), i. k. 1122330ISAK003D-704
Dėl žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 3D-535 "Dėl Augalų apsaugos plano patvirtinimo"
pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-922](#), 2014-12-03, paskelbta TAR 2014-12-03, i. k. 2014-18650
Dėl žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 3D-535 „Dėl Augalų apsaugos plano patvirtinimo“
pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-751](#), 2015-10-08, paskelbta TAR 2015-10-08, i. k. 2015-14929
Dėl žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 3D-535 „Dėl Augalų apsaugos plano patvirtinimo“
pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-513](#), 2017-08-01, paskelbta TAR 2017-08-02, i. k. 2017-12973
Dėl žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 3D-535 „Dėl Augalų apsaugos plano patvirtinimo“
pakeitimo